

Załącznik Nr 1 do:
Uchwały Nr XIII /115 /2008
Rady Miejskiej w Człopie
z dnia 27 marca 2008r.

**SYSTEM PROFILAKTYKI I OPIEKI
NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
GMINY CZŁOPA
NA LATA 2008-2013**

LISTOPAD 2007

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. KWESTIA RODZINY I DZIECKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ	5
2. DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA W GMINIE CZŁOPA.....	9
3. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA.....	25

WSTĘP

W polityce społecznej kwestie dziecka traktujemy z wielką uwagą. Dzieje się tak, gdyż dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych. Tymczasem, mimo wysiłków społeczeństwa, sytuacja dzieci i rodzin w naszym kraju daleka jest od stanu zadowalającego. Szansą na poprawę tego stanu rzeczy jest budowa lokalnych systemów profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Niniejszy dokument został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Człopie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z art. 17. ust. 1. pkt 13. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ma na celu wzmocnienie pozycji dziecka i rodziny na terenie gminy.

W systemie opieki nad dzieckiem – definiowanym jako obszary usług społecznych, których zadaniem jest tworzenie możliwości i poprawa warunków optymalnego rozwoju dziecka, wspieranie funkcjonowania rodziny oraz wyrównywanie dysfunkcji w zachowaniach osób bądź w sytuacjach społecznych – tradycyjnie rozróżnia się opiekę nad dziećmi o specjalnych potrzebach, tj. dziećmi z różnego rodzaju dysfunkcjami i zaburzeniami rozwojowymi oraz opiekę nad dziećmi i młodzieżą z problemami psychospołecznymi, włącznie z osobami uzależnionymi i pozostającymi w konflikcie z prawem.

Do najważniejszych elementów charakteryzujących kierunki zmian większości systemów opieki nad dzieckiem i rodziną należą:

- ekologiczne podejście do rodzicielstwa,
- zachowanie równowagi między ochroną dziecka a utrzymaniem rodziny,
- respektowanie punktu widzenia rodziców,
- model negocjacyjny jako zasada pracy z rodzinami dzieci o specjalnych potrzebach,
- zwracanie uwagi na kwestię praw dziecka i ich respektowanie,
- troska o zachowanie właściwych proporcji.

Rodzicielstwo uznawano dotąd za izolowany i jednokierunkowy proces, ograniczający się do wychowywania dzieci przez rodziców. Jeśli nastawienie rodziców wobec dziecka nie było pozytywne lub jeśli brakowało im wiedzy bądź umiejętności pedagogicznych i sprawy przybierały zły obrót, społeczeństwo uznawało rodziców za winnych, a dzieci trafiały do placówki opieki instytucjonalnej albo do rodziny zastępczej. Chociaż mówiło się o opiece nad dziećmi, w rzeczywistości była ona rozumiana raczej jako ochrona dzieci lub pomoc dzieciom znajdującym się w niebezpieczeństwie.

Nowe osiągnięcia psychologii dowiodły, że rodzicielstwo to przede wszystkim proces dwukierunkowy i cyrkularny. Wpływ rodziców na dzieci, w zależności od cech dziecka, może być różny. Podobnie efekty niektórych działań rodzicielskich są funkcją temperamentu dziecka.

Podejście ekologiczne podkreśla, że w opiece nad dziećmi powinno się uwzględniać dziecko i rodziców jako indywidualne jednostki, a także cały system rodzinny oraz środowisko. Oznacza to, że w większości krajów europejskich z coraz większą rezerwą podchodzi się do umieszczania dziecka w instytucji opieki lub w rodzinie zastępczej oraz że powstaje coraz więcej programów skoncentrowanych na rodzinie i podejmuje się coraz więcej działań wspierających rodzinę.

Preferuje się różnego rodzaju „edukacyjne wsparcie rodziny”, organizowane przez ośrodki opieki dziennej czy rodziny zastępcze oferujące opiekę dzienną. Rodzice są wspierani przez te ośrodki lub rodziny w radzeniu sobie z codziennymi problemami domowymi i wychowawczymi. Warto zwrócić również uwagę na bardziej zróżnicowane formy usług nastawionych na udzielanie pomocy większej liczbie dzieci i młodych ludzi, nasilającą się tendencję do umieszczania dzieci pod opieką krewnych oraz rosnące wysiłki w pozyskiwaniu profesjonalnych opiekunów, przygotowanych do pracy z młodymi ludźmi manifestującymi złożone problemy.

1. KWESTIA RODZINY I DZIECKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ

Kwestie rodziny i dziecka stanowią zasadniczy przedmiot zainteresowania polityki społecznej. Działalność na rzecz rodzin dotyczy wyrównywania pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzenia im równych szans oraz asekurowania w obliczu ryzyka życiowego. Działania podejmowane na rzecz dzieci mają przede wszystkim na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń.

Istnieje wiele definicji rodziny. Najogólniej określa się ją jako podstawową komórkę społeczną, składającą się z rodziców (rodzica) i dzieci. Podkreśla się również instytucjonalną formę małżeństwa, poprzez którą powstaje system pokrewieństwa i dziedziczenia. Elementem wyróżniającym rodzinę jest wspólnota mieszkaniowa, tworząca najczęściej jedno gospodarstwo domowe, które może obejmować dwa, a nawet trzy pokolenia. Cechą wspólną wszystkich definicji rodziny jest to, że zapewnia ona ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Ogólnie rzecz ujmując, rodzinę charakteryzuje współwystępowanie takich elementów, jak: wspólne zamieszkanie członków, wspólne nazwisko, wspólna własność oraz wspólna kultura duchowa.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznawanym wartościom. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieuświadomionego często przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Dziecko, podobnie jak rodzina, nie posiada jednoznacznej definicji. Według Kodeksu cywilnego to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie uzyskała pełnej zdolności do czynności prawnych. W Kodeksie karnym osobę do ukończenia 17. roku życia uważa się za nieletnią. Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat.

Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Rozwinięcie norm zawartych w Konstytucji, a odnoszących się do rodziny, znajduje miejsce w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W dokumencie tym unormowano problematykę zawierania i ustawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są Kodeksy: karny, cywilny, postępowania cywilnego i pracy. Pierwszy z nich zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad

członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka. Natomiast Kodeks cywilny, choć nie jest bezpośrednio związany z ochroną rodziny, służy jej w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw małoletniego w obrocie prawnym oraz dotyczących zasad prawa spadkowego. Kodeks postępowania cywilnego z kolei chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Obejmuje również ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych dla osób dochodzących roszczeń alimentacyjnych i daje możliwość występowania w tych sprawach w charakterze pełnomocnika właściwego przedstawiciela do spraw opieki społecznej organu gminy lub organizacji społecznej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe. Jednym z nich jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, której art. 16. stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Zapis dotyczący rodziny figuruje również w pkt 16. pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej. Mówi on, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Innym aktem prawnym zapewniającym ochronę rodzinie jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny. W dokumencie tym zapisane jest m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, czyli prawo każdego do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Problematyka rodzinna podejmowana jest także w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W dokumencie tym, w określeniu prawa kobiet do równouprawnienia i partnerstwa podkreślono m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Część artykułów Konwencji pozostaje w bezpośrednim związku z rodzinnymi funkcjami kobiety, ukierunkowanymi na wzmocnienie społecznego statusu rodziny.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, będącym zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka, jest Konwencja o Prawach Dziecka. Jej

postanowienia dotyczą osób, które nie ukończyły 18. roku życia i obejmują: prawa cywilne, prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania, prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami, prawa socjalne oraz kulturalne i polityczne. Konwencja ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielny podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Tworząc system ochrony dziecka, kierowano się: zasadą dobra dziecka (wszystkie działania podejmowane są w najlepiej pojętym interesie dziecka), zasadą równości (wszystkie dzieci, niezależnie od ich cech: koloru skóry, płci i narodowości, mają być równe wobec prawa), zasadą poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców za rozwój i wychowanie dziecka (ochronie podlega autonomia rodziny i prawa obojga rodziców do decydowania o sprawach dziecka) oraz zasadą pomocy państwa w zabezpieczeniu odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych rodziny.

Jeszcze innym aktem prawnym zapewniającym ochronę dziecku jest Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci. Ma ona zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Dokumentem na rzecz praw dziecka jest także Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego, która zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Prawny zapis ochrony rodziny i dziecka znajduje się w wyżej wymienionych aktach międzynarodowych oraz w konstytucjach poszczególnych państw członkowskich. Istnieją poza tym wspólnotowe akty wtórne dotyczące równego traktowania kobiet, które zwracają uwagę na konieczność godzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz na szczególną ochronę kobiet w ciąży i w okresie macierzyństwa.

2. DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA W GMINIE CZŁOPA

Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet, przekazanych zarówno liderom lokalnej społeczności, jak i placówkom edukacyjnym. W niniejszej diagnozie pominięto badanie metodą SWOT, ponieważ zostało ono przedstawione w strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy.

2.1. NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA I PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

Identyfikacja najważniejszych zagrożeń dotyczących dzieci i rodziny na terenie gminy jest jednym z najistotniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy dzieci, młodzieży i rodziny, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych MGOPS, radnych, mieszkańców gminy.

Z wypowiedzi ankietowanych wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność. Zawierały one także sugestie, jak pomagać w rozwiązywaniu pojawiających się kwestii społecznych.

BARIERY OGRANICZAJĄCE MOŻLIWOŚCI PRAWIDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA DZIECI I MŁODZIEŻY W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Z ankiet wynika, że młodzież i dzieci mieszkające na terenie gminy natrafiają na następujące bariery:

- bariery finansowe (wynikające z trudnej sytuacji materialnej rodzin powodowanej w głównej mierze bezrobociem) uniemożliwiające rozwój zainteresowań, korzystanie z zajęć pozalekcyjnych,
- dysfunkcyjność rodzin; brak właściwych wzorców i odpowiedniego wsparcia ze strony rodziców,

- ograniczona liczba alternatywnych form i – co się z tym wiąże – miejsc spędzania czasu wolnego (m.in. zbyt mała liczba świetlic wiejskich, krótki czas ich funkcjonowania – są czynne przez 2 godziny 2 razy w tygodniu),
- ograniczony dostęp do infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjno-wypoczynkowej; brak środków finansowych na organizowanie wyjazdów np. do kina i teatru,
- ograniczona liczba zajęć pozalekcyjnych,
- ograniczony dostęp do Internetu,
- brak klubów bezalkoholowych,
- słaba znajomość języków obcych,
- utrudniony dostęp do szkolnictwa średniego na terenie gminy,
- bariery komunikacyjne (zbyt mała liczba autobusów), utrudniające dojazd do szkoły, na zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, do pobliskich miast.

PROBLEMY

Głównymi problemami, do rozwiązania których gmina musi znaleźć odpowiednie warunki i możliwości, aby poprawić sytuację dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym, są:

- ubóstwo rodzin wynikające z bezrobocia,
- uzależnienie rodziców od alkoholu,
- brak możliwości rozwijania zainteresowań,
- niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin – brak właściwej opieki nad dziećmi ze strony rodziców (coraz mniejszy zakres kontroli nad dzieckiem),
- niewystarczający dostęp do opieki przedszkolnej (brak środków finansowych na opłaty),
- sięganie po środki uzależniające (papierosy alkohol, narkotyki); łatwy dostęp do używek,
- przebywanie młodzieży na ulicach w godzinach wieczornych i nocnych,
- postępująca demoralizacja – objawy chuliganerii; przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej oraz niszczenia mienia publicznego,
- niemożność konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań i korzystania z obiektów kulturalno-sportowych.

CO NALEŻY ZMIENIĆ?

W celu poprawy istniejącej sytuacji proponuje się następujące rozwiązania w poszczególnych obszarach funkcjonowania:

1. Działania w zakresie sportu i wypoczynku:

- organizowanie różnych form aktywnego wypoczynku w czasie wolnym od nauki, m.in. z wykorzystaniem dostępnej na terenie gminy infrastruktury sportowej (wycieczki, wyjazdy na basen, rajdy, zawody sportowe, turnieje wiejskie),
- organizowanie i dofinansowanie wypoczynku zimowego i letniego (kolonie, półkolonie),
- doposażenie sal gimnastycznych,
- zatrudnienie trenerów różnych dyscyplin sportowych w celu prowadzenia dodatkowych zajęć,
- wybudowanie hali sportowo-widowiskowej,
- rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (w tym kortów tenisowych i boisk wiejskich) na terenie gminy i zapewnienie do niej dostępu.
- tworzenie nowych świetlic wiejskich; zwiększenie nakładów finansowych na ich działalność, by mogły dłużej funkcjonować,
- zwiększenie liczby sportowych zajęć pozalekcyjnych i lekcji wychowania fizycznego,
- organizowanie imprez sportowych.

2. Działania w zakresie poprawy stanu zdrowia i sprawności:

- przeprowadzanie systematycznych badań okresowych i profilaktycznych,
- wczesne diagnozowanie dysfunkcji u dzieci,
- zwiększenie dostępu do opieki medycznej, w tym specjalistycznej,
- kontrola stanu higieny w szkołach,
- propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia poprzez organizowanie akcji, spotkań i pogadanek,
- zwiększenie liczby zajęć i masowych imprez sportowych,
- prowadzenie gimnastyki korekcyjnej w szkołach.

3. Działania w zakresie poprawy sytuacji dzieci niepełnosprawnych:

- zwiększenie dostępu do rehabilitacji,
- organizowanie grup wsparcia,
- likwidowanie barier architektonicznych, m.in. poprzez dostosowanie mieszkań do potrzeb dzieci niepełnosprawnych,
- prowadzenie zajęć rewalidacyjnych i korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych uczących się w oddziałach ogólnodostępnych,
- zaktywizowanie działalności Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Radość”,
- uświadamianie rodzicom konieczności prowadzenia działań rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej stosownej opieki i dojazdu na rehabilitację,
- prowadzenie działań integracyjnych w środowisku lokalnym (wspólne zajęcia, wycieczki, imprezy itp.),
- tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych.

4. Działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży:

- współpraca placówek oświatowych z przedstawicielami policji i kuratorami sądowymi w zakresie prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej na temat bezpieczeństwa i istniejących zagrożeń, m.in. dotyczących uzależnień (organizowanie spotkań, pogadanek),
- budowa ścieżek rowerowych,
- uruchomienie telefonu zaufania,
- większy zakres kontroli nad dzieckiem ze strony rodziców,
- kontrola punktów sprzedaży alkoholu i tytoniu w aspekcie sprzedawania tych produktów osobom nieletnim,
- prowadzenie monitoringu w budynkach szkolnych,
- zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez tworzenie świetlic wiejskich i wydłużenie czasu ich funkcjonowania,
- kontrolowanie przez policję szkół i miejsc publicznych, w tym miejsc pobytu młodzieży (np. stadionu, boisk i dyskoteki),
- zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły, m.in. poprzez montowanie sygnalizacji świetlnej i progów zwalniających.

5. Działania w zakresie wsparcia dzieci z rodzin ubogich:

- udzielanie wsparcia rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i zacieśnienie współpracy Ośrodka ze szkołami,
- udzielanie dzieciom i młodzieży, przy ścisłej współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, wsparcia finansowego (przyznawanie stypendiów, dofinansowanie wycieczek szkolnych, wypoczynku zimowego i letniego), rzeczowego (wyprawki szkolne, pomoc w uzyskaniu podręczników i przyborów szkolnych, paczki okolicznościowe) i w formie dożywiania,
- udzielanie wsparcia w dalszej edukacji,
- prowadzenie działań integracyjnych w środowisku lokalnym,
- organizowanie akcji charytatywnych na rzecz dzieci pochodzących z rodzin ubogich.

6. Inne możliwości:

- organizowanie seansów filmowych w Domu Kultury,
- zaktywizowanie działalności Gminnego Ośrodka Wsparcia Osób Uzależnionych (wyjście do środowisk zagrożonych),
- pomoc w znalezieniu pracy,
- zorganizowanie wolontariatu na rzecz osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych,
- kontynuowanie zbiorów żywności i odzieży w szkołach.

2.2. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania zostały rozesłane do szkół gminy ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów. Wypowiedzi ankietowanych zawierają również informacje o już realizowanych działaniach opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych wśród dzieci i młodzieży.

W roku szkolnym 2006/2007 sieć placówek oświatowych na terenie gminy tworzyły: przedszkole w Człopie, do którego uczęszczało 96 dzieci, jedna szkoła podstawowa w Człopie oraz jej dwie placówki filialne w Wołowych Lasach i Mielęcinie,

w których naukę pobierało łącznie 424 uczniów, gimnazjum w Człopie, w którym uczyło się 240 uczniów oraz jedna szkoła ponadgimnazjalna w Człopie dla 70 dorosłych słuchaczy. W roku szkolnym 2007/2008 rozpoczęto procedurę likwidacji placówek filialnych Szkoły Podstawowej w Człopie.

Z dostarczonych przez 3 placówki (szkołę podstawową, gimnazjum i przedszkole - tej ostatniej placówki nie uwzględniono w materiale badawczym z uwagi na fakt, że omawiane problemy w zdecydowanym zakresie nie dotyczą dzieci w wieku przedszkolnym, a wobec niewielkiej liczby ankiet uwzględnienie danych z przedszkola zniekształciłoby ostateczne wyniki badań) ankiet wynika, że, obie szkoły prowadzą dożywianie uczniów, umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej i posiadają dostęp do Internetu, ale w żadnej nie funkcjonują klasy integracyjne. Dwie placówki zatrudniają pedagoga. Wszystkie dzieci objęte są opieką profilaktyczną na terenie miasta i gminy Człopa, na zasadzie kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SZKOLMED”.

Szkoły oferują swoim wychowankom zajęcia dodatkowe (m.in. przedmiotowe koła zainteresowań, zajęcia rekreacyjno-sportowe, wokalne, informatyczne itp.), a dla uczniów ze specjalnymi i specyficznymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze (2 szkoły), korekcyjno-kompensacyjne (1), rewalidacyjne (1), zajęcia dla dyslektyków (1).

Według pedagogów problemem, który w najpoważniejszym stopniu dosięga uczniów i szkoły jest zjawisko ubożenia rodzin wywołane strukturalnym bezrobociem. Skutkiem krytycznej sytuacji materialnej są dysfunkcje w domu rodzinnym odnoszące się do zaniedbania, uzależnień rodziców (od alkoholu) i innych patologicznych zjawisk (w szczególności wskazywano na agresję i przemoc, potrzebę sprawowania opieki przez kuratora sądowego oraz zaniedbanie przez dom). Negatywny wpływ na funkcjonowanie domu i szkoły ma również sięganie przez uczniów po środki uzależniające (papierosy, alkohol).

Według pedagogów na terenie gminy są rejony wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka. Do takich miejsc zaliczono skarpe kolejową oraz budynek po starej masarni przy ul. Osiedlowej w Człopie.

Podjmując kwestię badań koniecznych do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i rodziców, pedagodzy stwierdzili, iż należy podjąć badania ankietowe diagnozujące skalę zjawiska uzależnień (od alkoholu i narkotyków) i ubóstwa. Badania służyć powinny rozpoznaniu zjawiska bezrobocia oraz motywowaniu uczniów do nauki

i pracy. Wskazane byłoby również prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych z udziałem uczniów i ich rodziców.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia na terenie szkoły wskazywano na potrzebę zintensyfikowania programów profilaktycznych w obszarze agresji i przemocy, zacieśnienia współpracy szkoły z rodzicami poprzez zmotywowanie rodziców do większego zainteresowania problemami dzieci, wprowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego oraz zapewnienia szerszego dostępu do lekarzy specjalistów (pedagog, psycholog, logopeda).

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, wskazano głównie na konieczność otoczenia opieką dzieci uzdolnionych (z rodzin patologicznych i niewydolnych wychowawczo) poprzez fundowanie stypendiów umożliwiających im kontynuowanie nauki. Zwracano ponadto uwagę na potrzebę zapewnienia alternatywnych form i – co się z tym wiąże – miejsc spędzania czasu wolnego. Podkreślano związany z tym problem słabo rozwiniętej sieci połączeń komunikacyjnych z najbliższymi miastami, w wyniku czego młodzież nie może uczestniczyć m.in. w zajęciach dodatkowych, na które np. brakuje środków finansowych.

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dziecka, pedagodzy wskazywali na możliwość zagospodarowania czasu wolnego, m.in. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, prowadzenia pedagogizacji rodziców, udzielania wsparcia przez pedagoga szkolnego oraz organizowania zbiórek rzeczowych (żywności i odzieży) na rzecz dzieci z rodzin ubogich. Ponadto zwracali uwagę na konieczność zapewnienia wysokiej jakości kształcenia oraz kierowania uczniów dotkniętych problemem ubóstwa do szkół z internatem (np. Szkoły Katolickiej w Koszalinie). Zdaniem nauczycieli, w zakresie realizacji tych zadań, należałoby korzystać z dotacji unijnych.

2.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Analiza sytuacji dziecka w środowisku lokalnym jest elementem postępowania diagnostycznego, które, podobnie jak identyfikacja najważniejszych zagrożeń dotyczących dzieci i rodziny na terenie gminy, ma na celu określenie problemów i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego diagnozowano sytuację dziecka w środowisku lokalnym, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między

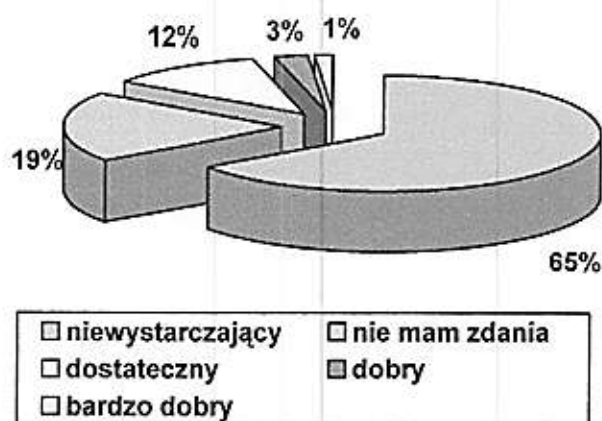
innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych MGOPS, radnych, mieszkańców gminy.

Poniższe wykresy prezentują obraz najistotniejszych kwestii dotyczących dzieci i młodzież w środowisku lokalnym.

Sytuacja materialna rodzin z gminy Człopa jest niezadowalająca. 67% ankietowanych stwierdziło, że osobiście zna wiele takich rodzin, 22% badanych przyznało, że zna niewiele takich rodzin, a 11% osób odpowiedziało, iż słyszało o nich. Skoro zatem łącznie 89% respondentów stwierdziło, iż zna wiele bądź niewiele rodzin ubogich, oznacza to – zważywszy na stosunkowo niewielką liczbę ludności gminy – że statystycznie zjawisko ubóstwa jest znane mieszkańcom z autopsji bądź spotykają się z nim w relacjach sąsiedzkich.

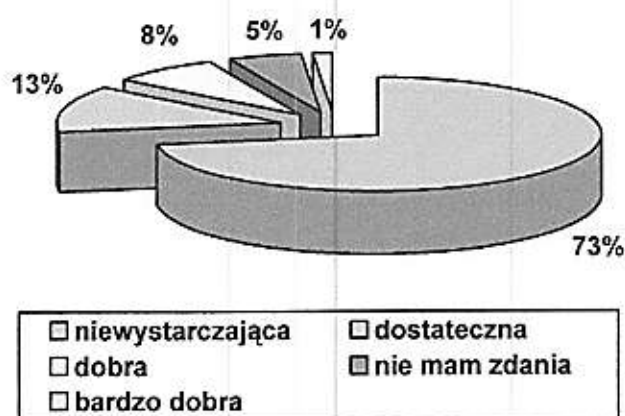
**Jaki jest dostęp do rehabilitacji i wsparcia dla rodzin
z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?**

Badania własne Centrum AV.

Zdecydowana większość ankietowanych (65%) krytycznie odniosła się do kwestii dostępności rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, uznając ją za niewystarczającą. Za dostateczną dostępność uznało 12% respondentów, a za bardzo dobrą lub dobrą łącznie 4% badanych. Nie potrafiło sprecyzować swojego stanowiska 19% osób.

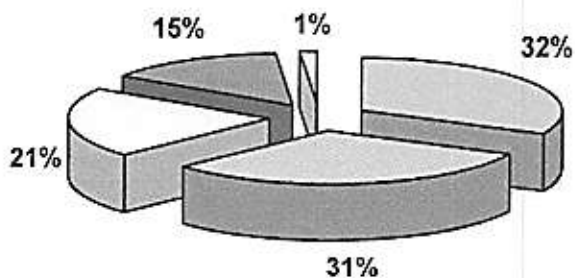
Ocena organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie

Badania własne Centrum AV.

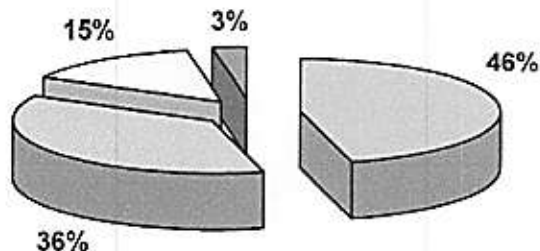
W kwestii organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie zdecydowana większość ankietowanych (73%) miała negatywne zdanie. Dla 13% respondentów organizacja czasu wolnego jest dostateczna, a dla łącznie 9% dobra lub bardzo dobra. Jednocześnie 9% badanych nie miało w tej kwestii zdania.

Ocena działań związanych z profilaktyką alkoholową i narkomanią

☐ niewystarczające	☐ dostateczne
☐ dobre	☐ nie mam zdania
☐ bardzo dobre	

Czy dzieci w gminie mają łatwy dostęp do alkoholu i narkotyków?

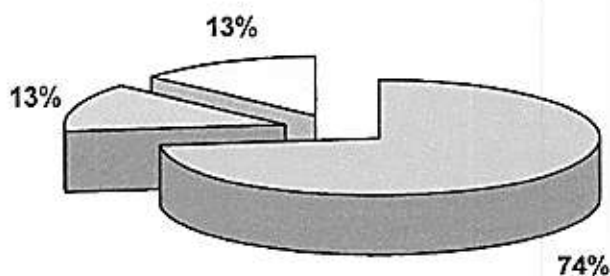

☐ dostęp jest zróżnicowany
☐ tak
☐ nie wiem
☐ nie

Badania własne Centrum AV.

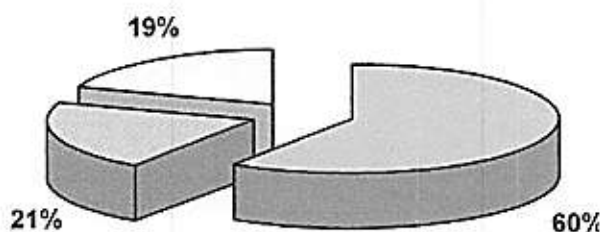
Oceniając realizowane w gminie działania związane z profilaktyką alkoholową i narkomanią największa grupa ankietowanych (32%) wyraziła negatywne opinie. Niewiele mniej osób (31%) uznało działania profilaktyczne za dostateczne. Dla łącznie 22% są one prowadzone na dobrym lub bardzo dobrym poziomie. Natomiast 15% osób nie zajęło w tej kwestii stanowiska. Jednocześnie 46% ankietowanych było zdania, że dostęp nieletnich do alkoholu i narkotyków jest zróżnicowany, 36% respondentów stwierdziło, że jest on łatwy, a tylko 3%, że trudny. Nie wyraziło opinii na ten temat 15% pytaných mieszkańców.

Czy szkoły i miejsca publiczne w gminie są bezpieczne dla dzieci?

☐ tak
☐ nie mam zdania
☐ nie

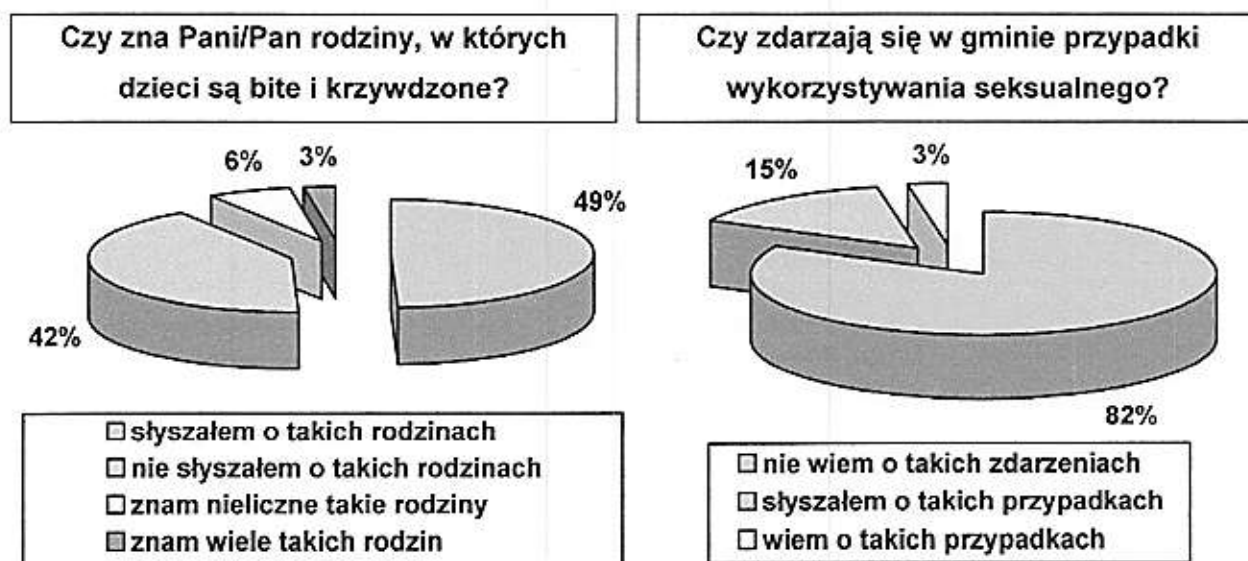
Czy w gminie są rejony wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka?

☐ nie wiem
☐ tak
☐ nie

Badania własne Centrum AV.

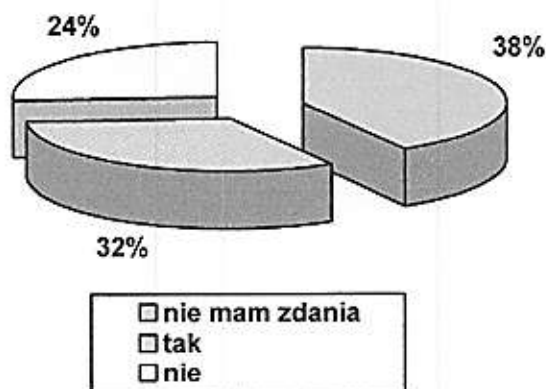
Oceniając stan bezpieczeństwa w szkołach i miejscach publicznych w gminie, zdecydowana większość ankietowanych (74%) stwierdziła, że są one bezpieczne dla dzieci. 13% respondentów nie miało zdania na ten temat, a negatywną ocenę stanu bezpieczeństwa wyraziło również 13% osób. Jednocześnie 21% badanych przyznało, iż są w gminie rejony wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka (wśród nich w Człopie najczęściej wskazywano na nasyp kolejowy za boiskiem szkolnym, las w okolicy osiedla Leśnego i przedszkola, stadion miejski wieczorem, starą masarnię GS, a w Załomie na grożący zawaleniem budynek po PGR), 19% ankietowanych było odmiennego zdania, a aż 60% osób nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Badania własne Centrum AV.

Podjmując kwestię przemocy domowej, której ofiarami są dzieci, niemal połowa respondentów (49%) stwierdziła, iż słyszała o takich rodzinach, a 42%, że nie słyszała o nich. Rodziny, w których dochodzi do przemocy wobec dzieci, zna łącznie 9% badanych. Jednoznaczne opinie respondenci wyrazili w kwestii wykorzystywania seksualnego dzieci – 82% badanych odpowiedziało, że nic nie wie o takich zdarzeniach, 15% osób przyznało, iż słyszało o tego rodzaju przypadkach, a 3% respondentów stwierdziło, że wie o takich przestępstwach.

Czy należałoby zorganizować więcej miejsc w przedszkolach?

Badania własne Centrum AV.

Analizując potrzebę zwiększenia liczby miejsc w placówkach przedszkolnych na terenie gminy, najwięcej ankietowanych (38%) nie miało zdania w tej sprawie, 32% stwierdziło, iż należy podjąć działania w tym kierunku, natomiast 24% badanych uznało, że nie ma takiej potrzeby.

2.4. SYTUACJA DZIECKA I RODZINY W PERSPEKTYWIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ, ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ I ZESPOŁU KURATORÓW ZAWODOWYCH SĄDU REJONOWEGO

Informacji o sytuacji dziecka i rodziny w środowisku lokalnym dostarczają również działające na danym terenie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zakład Opieki Zdrowotnej oraz Zespół Kuratorów Zawodowych Sądu Rejonowego. Dane ww. instytucji dotyczą takich kwestii jak liczba osób objętych wsparciem i opieką medyczną, powody i formy udzielanej pomocy oraz liczba osób i przyczyny nadzoru kuratora.

W 2006 roku pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wałczu objęli specjalistycznym wsparciem 41 dzieci i młodzieży z terenu gminy Człopa, w tym 7 dzieci z przedszkola, 14 uczniów ze szkół podstawowych, 16 z gimnazjum i 4 ze szkoły ponadgimnazjalnej. Dane szczegółowe na temat liczby i form udzielonej pomocy przedstawia poniższa tabela.

Liczba dzieci i młodzieży z terenu gminy Człopa, której udzielono wsparcia w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wałczu w 2006 roku

Placówka oświatowa	Rodzaj badań			
	psych.	pedag.	logop.	Razem
Przedszkole	1	1	6	8
Szkoła podstawowa	12	11	3	26
Gimnazjum	15	12	4	31
Szkoła ponadgimnazjalna	4	4	–	8
Razem	32	28	13	73
Placówka oświatowa	Liczba osób, które skorzystały z pomocy			
Przedszkole	7			
Szkoła podstawowa	14			
Gimnazjum	16			
Szkoła ponadgimnazjalna	4			
Razem	41			

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wałczu.

Analiza danych pozwala stwierdzić, iż największa liczba zgłoszeń dotyczyła uczniów gimnazjum i szkół podstawowych. Pracownicy Poradni udzielali najczęściej pomocy psychologicznej (32 badania), pedagogicznej (28 badań) i logopedycznej (13 badań). Poza tym, w ramach Punktu Konsultacyjnego w Człopie, prowadzili zajęcia socjoterapeutyczne i warsztatowe dla uczniów klas I-III i IV-VI, zajęcia warsztatowe dla nauczycieli pn. „Szkoła dla wychowawców” oraz organizowali spotkania z rodzicami pn. „Szkoła dla rodziców”.

W 2006 roku w gminie Człopa profilaktyczną opieką zdrowotną objęto 687 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 lat uczęszczających do: Szkoły Podstawowej w Człopie oraz jej placówek filialnych w Wołowych Lasach i Mielęcinie, a także do Gimnazjum i Przedszkola Miejskiego w Człopie. W ramach tej opieki Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szkolmed” z Wałcza podejmował działania profilaktyczne w zakresie:

- profilaktyki pierwotnej (m.in. szczepienia uczniów, edukacja zdrowotna),
- profilaktyki wtórnej dotyczącej uczniów ze zwiększonym ryzykiem rozwoju zaburzeń przez wczesne wykrywanie objawów,
- profilaktyki trzeciorzędowej dotyczącej uczniów przewlekle chorych oraz niepełnosprawnych w celu zapobiegania niepomyślnym skutkom tych zaburzeń.

Profilaktyczna opieka zdrowotna obejmowała opiekę pielęgniarską w szkole i lekarską w Zakładzie Opieki Zdrowotnej. Na podstawie badań lekarskich i pielęgniarskich określono liczbę uczniów z problemami zdrowotnymi na 114, w tym 32

z wadami wymowy, 79 z wadami wzroku, 16 z trwałym uszkodzeniem narządu ruchu. U 126 uczniów przeprowadzono profilaktyczne badania przesiewowe pod kątem wad i zaburzeń. Do lekarza okulisty skierowano 13 uczniów, do lekarza rodzinnego – 8, dermatologa – 4, ginekologa – 1. Ponadto NZOZ „Szkolmed” prowadził edukację zdrowotną uczniów i rodziców poprzez udział w programach prozdrowotnych oraz szkolnych programach profilaktycznych i promocji zdrowia.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Wałczu, w 2006 roku w gestii kuratorów do spraw rodzinnych i nieletnich pozostawało łącznie 17 spraw z terenu gminy Człopa. Większość z nich (13) miała charakter opiekuńczy i wiązała się z ograniczeniem władzy rodzicielskiej. Pozostałe sprawy (4) dotyczyły zastosowania nadzoru kuratora wobec osób, które zobowiązano do podjęcia leczenia odwykowego. Najczęstszymi dysfunkcjami w rodzinach objętych kuratelą były: nadużywanie alkoholu przez jednego lub oboje rodziców, stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci oraz brak zainteresowania i kontroli nad dziećmi.

Kuratorzy dla osób dorosłych sprawowali 42 dozory wobec mieszkańców gminy Człopa, w tym 10 dozorów wobec osób skazanych za psychiczne lub fizyczne znęcanie się nad rodziną oraz 6 dozorów wobec osób warunkowo zwolnionych z odbywania reszty kary pozbawienia wolności. Ponadto prowadzili postępowania wykonawcze w sprawach ograniczenia wolności (7 spraw) oraz pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonywania (78 spraw).

2.5. ZASOBY

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie kwestii dziecka i rodziny są instytucje działające na terenie gminy. Prezentujemy te, które mogą mieć największy wpływ na poprawę sytuacji i dziecka i rodziny.

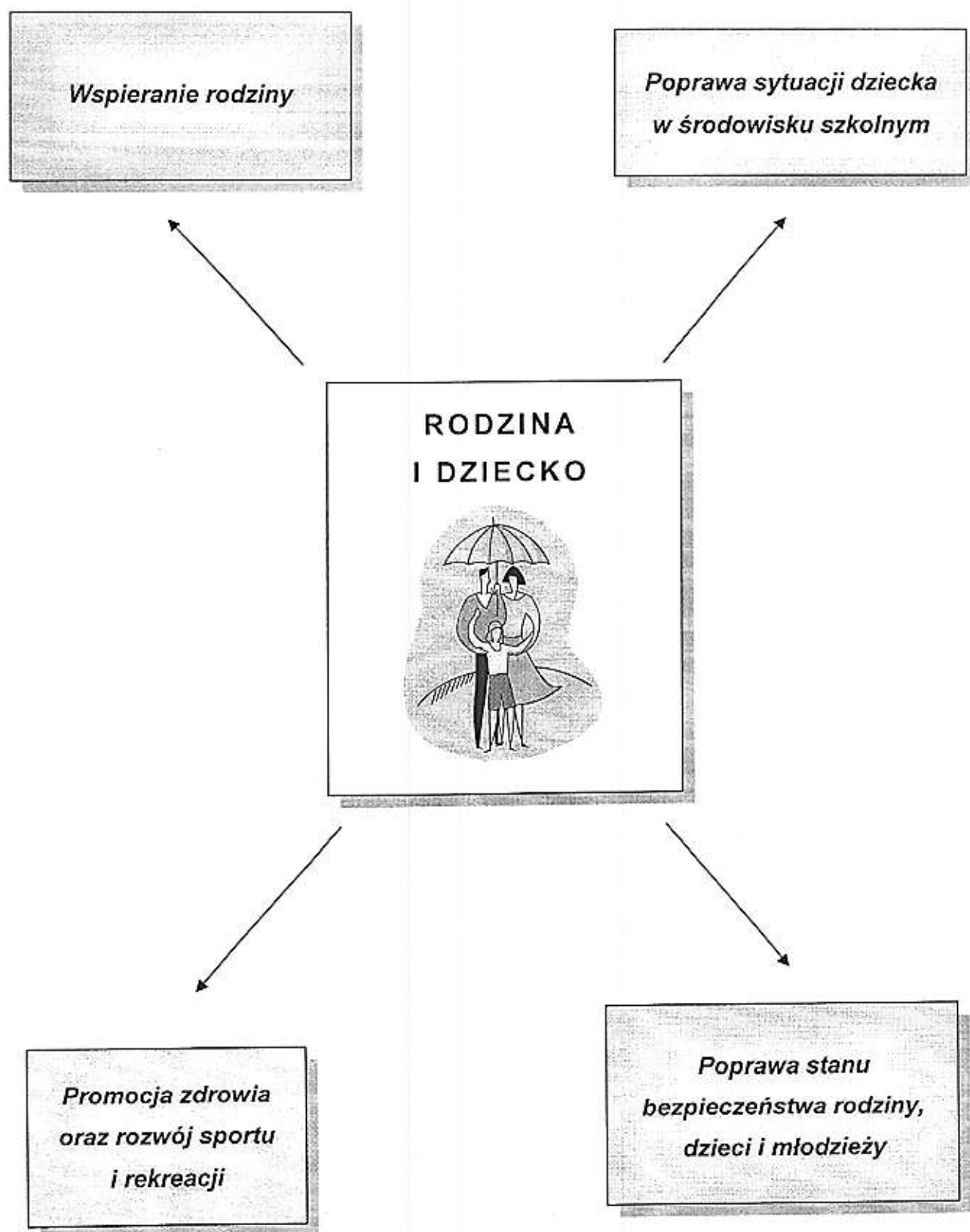
Nazwa instytucji	Kontakt
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człopie	ul. Kolejowa 17, 78-630 Człopa, tel. 067 259 18 25
Publiczne Przedszkole w Człopie	ul. Przedszkolna 1, 78-630 Człopa, tel. 067 259 10 82
Szkoła Podstawowa w Człopie	Plac Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa, tel. 067 259 10 30
Gimnazjum Publiczne w Człopie	Plac Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa, tel. 067 259 21 26, e-mail: gimczlopa@poczta.onet.pl
Szkoła Ponadgimnazjalna w Człopie	Plac Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa
Dom Kultury w Człopie	ul. Strzelecka 1, 78-630 Człopa
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Człopie	ul. Zwycięstwa Wojska Polskiego, 78-630 Człopa

2.6. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Zespół wspierający Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w opracowaniu niniejszego dokumentu, opierając się na materiale analitycznym oraz przesłankach wynikających z ogólnopolskich dokumentów diagnostycznych i programowych, uznał, że działania mające na celu budowę lokalnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną należy zaprogramować w podstawowych obszarach, tj.:

- wspierania rodziny,
- poprawy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym,
- poprawy stanu zdrowia populacji, w szczególności poprzez rozwój sportu i rekreacji,
- poprawy stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

2.6.1. CELE STRATEGICZNE SYSTEMU – PREZENTACJA GRAFICZNA

3. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA

Cel strategiczny 1.

WSPIERANIE RODZINY

Cele operacyjne:

1. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.
2. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.
3. Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem.

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin oraz potrzeb i oczekiwań dotyczących pomocy rodzinie.
2. Analiza i monitoring systemu wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań.
3. Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej działających na rzecz rodziny.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
2. Budowanie zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, w tym utworzenie instytucji odpowiedzialnej za przyjmowanie sygnałów o sytuacji kryzysowej rodzin.
3. Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodzin.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Obejmowanie opieką socjalną rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich dożywiania w szkole, wyposażenia w podręczniki i pomoce szkolne.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 2.

POPRAWA SYTUACJI DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Cele operacyjne:

1. Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.
2. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.
3. Wzmacnianie systemu gwarantującego prawidłowy przebieg procesu wychowania.
4. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Włączanie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na możliwości indywidualnego rozwoju, twórczego działania oraz sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych, przedsiębiorczości i planowania kariery.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, zasiłki, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczkach dydaktycznych).
4. Wypracowanie procedur monitoringu uczniów uzdolnionych, wspierania ich rozwoju, wyróżniania i nagradzania.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Stworzenie systemu usług wspierających proces edukacji uczniów niepełnosprawnych.
2. Tworzenie warunków umożliwiających dostęp uczniów niepełnosprawnych do szkół ogólnodostępnych.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej, sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych i filantropijnych w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.

Zadania do celu operacyjnego 4:

1. Zapewnienie w szkołach dostępu do opieki psychologa.
2. Inicjowanie programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży, w tym uzależnieniom, nieprzystosowaniu, wykluczeniu.
3. Organizacja świetlic szkolnych i środowiskowych, w tym parafialnych.
4. Tworzenie warunków do zwiększenia różnych form orientacji i poradnictwa zawodowego.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 3.

PROMOCJA ZDROWIA ORAZ ROZWÓJ SPORTU I REKREACJI

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie warunków służących aktywności ruchowej dzieci i młodzieży.
2. Kompensacja deficytów zdrowotnych oraz wspieranie opieki zdrowotnej nad dzieckiem niepełnosprawnym.

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wspieranie cyklicznych badań sprawności młodego pokolenia.
2. Wykorzystywanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży.
3. Stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych do optymalnego wykorzystania istniejących obiektów sportowych w placówkach oświatowych, również w godzinach popołudniowych, a dla młodzieży także w godzinach wieczornych.
4. Rozbudowa infrastruktury służącej czynnemu spędzaniu czasu wolnego (place zabaw, boiska sportowe, ścieżki rowerowe).

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Prowadzenie cyklicznych badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie edukacyjnych programów prozdrowotnych w szkołach (higiena nauki i pracy, prawidłowe żywienie, wady postawy, uzależnienia).
3. Tworzenie warunków do praktykowania zachowań prozdrowotnych.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 4.

POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA RODZINY, DZIECI I MŁODZIEŻY

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa i społecznej pewności dzieci i młodzieży.
2. Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
3. Ochrona dziecka przed wykorzystywaniem i molestowaniem.

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wdrażanie programów ilustrujących zagrożenia cywilizacyjne.
2. Włączanie w realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych policjantów z wydziału prewencji oraz ruchu drogowego.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych na temat uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.
2. Ustawiczne szkolenie nauczycieli związane z zagrożeniem uzależnieniami.
3. Wdrażanie programów edukacyjnych z zakresu uzależnień dla rodziców.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i w środowisku.
3. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „Niebieska linia”.
4. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, szkoły, jednostki organizacyjne samorządu gminnego.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

WICEPRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
Elżbieta Mazurek
Elżbieta Mazurek